

i de nordiske Lande. Jeg tror, at det ærede Medlem har Ret, naar han antager, at det store Flertal i Salen er for denne Tanke, der er bleven henvendt til en tidligere Minister og har fundet en velvillig Modtagelse, ligesom ogsaa det ærede Medlems Tanke i andre lignende Henseender. Det ærede Medlem nævnedes ligeledes Forst- og Militærvesenet; jeg nævner ikke Lovul om, at der er ikke Lidet at gjøre til fælles Fremme af Undervisningsvesenet i Norden, som kunde bringe langt større og mere frugtbringende Nytte, end man nu bringer for de bevilgede Midler, eller ogsaa saaledes, at man kunde naae den samme Nytte som nu med langt ringere Midler. Jeg skal derfor sige, at i Almindelighed talt er jeg enig i denne Tanke, og jeg tror, at det vil den store Del her i denne Sal være. Men hvorvidt det vil være rigtigt gennem Regjeringernes Kommissioner i Norden at fremskaffe det, forinden de ledende Kreefter ved Universiteterne paa en mere utvetydig Maade have givet deres Sindelag tilkjende overfor Tanken, skal jeg ikke udtale mig om. Jeg er tilbøjelig til at tro, at der skal en endnu større Forberedelse til, for at et saadant Skridt kan foretages, naar det skal foretages. Der er fremsat en Betragtning, som navnlig blev gjort gjældende af det ærede Medlem for Viborg Amts 2den Valgkreds (Ankjer) og delvis af den ærede sidste Læser, der gik ud paa, at vi ved vore Forslag vilde skyde Byrden over paa Fremtiden, altsaa i dette Tilfælde vilde vi skyde den aarlige Drift af Universitetets Fonds Formaal over paa Fremtiden istedetfor at dække dem af Nutiden. Alle Udtalelser, der gaa i denne Retning, hvile, naar der skal gjøres Ret og Skjel mellem Flertal og Mindretal, paa en fuldstændig Misforstaaelse af de stillede Forslag. Vi forlange ikke ved vore Forslag Statskassen, altsaa den aarlige Udgift af Statskassens Komme, befriet for en eneste Skilling mere end Ministeren og Mindretallet. Ministeren og Mindretallet vilde altsaa i samme Grad skyde over paa Fremtiden at dække disse Formaalets aarlige Drift, som vi ville (Modsigelse). Det er fuldstændig klart. Der er kun den Forskjel, at, medens der efter vort Forslag kommer til at blive 2—300,000 Kr. mere uopsjift i Kommunitetets Fond og derimod saameget mindre i Universitetets, vil der derimod efter de Herrers Forslag blive noget Mere i Universitetets og noget Mindre i Kommunitetets. Lægger man begge Forslag sammen, saa vil efter dem begge det samme Resultat fremkomme. Det er jo klart, at vi begge have været med til at negte de 65,000 Kr., saa det er fuldstændig rigtigt. Den samlede Formue vil efter dette Budget, som Flertallet har opstillet, ved Aarets Udgang være lige stort efter begge Parters Forslag; kun bliver Fordelingen mellem Universitetet og Kommunitetet en anden efter Flertallets Forslag end efter Mindretallets. Det

kanne de Herrer ikke negte er fuldstændig klart, og de kunne altsaa ikke rette nogen eneste Vebredelse mod Flertallet for, at vi ville skyde over paa Fremtiden, hvad Nutiden skal bære. Læge vi den almindelige Betragtning med Hensyn til dette Spørgsmaal, saa vil det jo ingenlunde være afhængigt af denne enkelte Del af Budgettet, hvorvidt man kan sige, at hele Finantsbudgettet skyder over paa Fremtiden, hvad Nutiden skal bære eller ikke; thi gaar man ud fra den Betragtning, som vi finde rigtigt, at Universitetets Fond er med mindre Undtagelser, som nærmere kunne undersøges, en saadan Bestanddel af den almindelige Statsformue, at dets Forhold og Bestaendighed er at betragte som Del af en almindeligt Reservecfond, vil det jo ikke afhænge af, hvorvidt denne specielle enkelte Fond gaar ned eller op, men af hvorledes Aarets Balance i det Hele bliver, om vi skyde over paa Fremtiden, hvad Nutiden skal bære. Dette Moment kan derfor ikke tages op her, undtagen hvis man — og det synes den ærede sidste Læser i høi Grad at sværme for — vil stille Universitetet op som en juridisk Person, der har sine bestemte Rettigheder overfor Staten, og som Staten har sine bestemte garanterede Forpligtelser ligeoverfor. Ja, kunde man faae den Betragtning beviist og slaet fast, saaledes at Universitetet stod som en fremmed Person, der kunde gjøre Fordringer og ikke skulde leve af Bevillinger ligesaagodt, naar det staa saaledes opført paa Budgettet, som naar det staa opført paa en anden Maade, saa kan jeg forstaa, at man siger, at desom den særlige Fond synker noget, ville vi skyde over paa Fremtiden, hvad Nutiden skal bære. Men denne Betragtning om, at et Staten vedkommende Institut er en juridisk Person med særegne Rettigheder overfor Staten, ville de Herrer aldrig kunne hævde, og jo mere de søge at hævde den, jo mere ville de styrke vor Opfattelse, at man maa gribe til Repressalier ligeoverfor en saa absurd Betragtning. Hvis saa var, kunde man opløse vort Budget i rene Rækker af juridiske Misser, som man ikke kunde gaa frem for, som kunde sværme om Egn paa alle Kanter. Det ærede Medlem for Viborg Amts 2den Valgkreds (Ankjer) sagde, naar vi havde Tillid til den almindelige funde Fornuft, saaledes som den aabenbarer sig gennem ge offentlige Institutioner og Lovgivningsmagtens forskellige Faktorer i den Grad, at vi vare overbeviste om, at Universitetets Formaal aldrig kom til at lide, selv naar det ikke har en særligt Fond, hvorfor vi da ikke overførte den samme Tillid paa de Formaal, som ere henvisne til Kommunitetet. Jeg siger, at det er et berettiget Spørgsmaal, og jeg skal forsøge at svare derpaa. — Naar nu det ærede Medlem siger, at Beredvilligheden er lige stor, saa vil jeg sige, at til Dato har det ikke viist sig. Der har i dette Land, og navnlig i mange andre, hvor man priser de særlige Fonds, der omgærde den høiere Dplysning, viist sig, at